

IV.9 Anders Frederiksen · farfars far

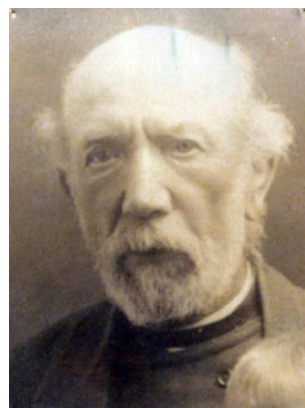
1844-1922

Farfars far, Anders Frederiksen, blev født i Voldbro, Gamtofte Sogn [11], den 4. sept. 1844 som søn af

Huusmand og Hjulmand ved Gåsemosedam Præstehule Frederik Niels Andersen og Hustru Mette Larsdatter. Frembaaren af Gmd. i Egerup Jørgens Larsens Hustru Karen Petersdatter, Gmd. og Hmd. i Kohauge Jørgen Nielsens Hustru Karen Jensdatter

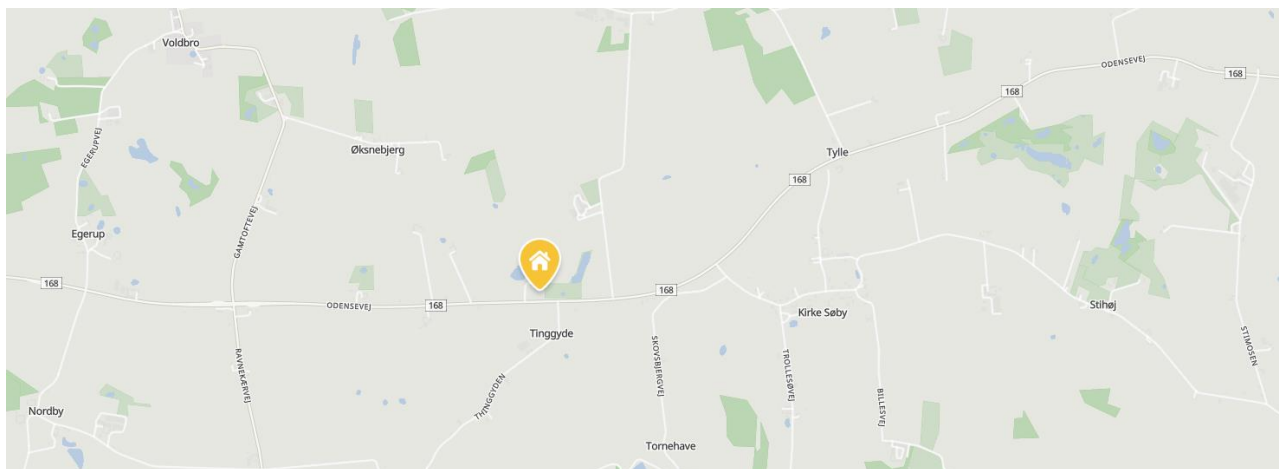
Faddere ware: Gmd. og Hmd. i Kohauge Jørgen Nielsen
Gmd. Jens Eriksen i Præstehule og
Hmd. ved Gaasemosedam Lars Andersen [farbror]

Han blev døbt den 13. okt. 1844 i Gamtofte Kirke.



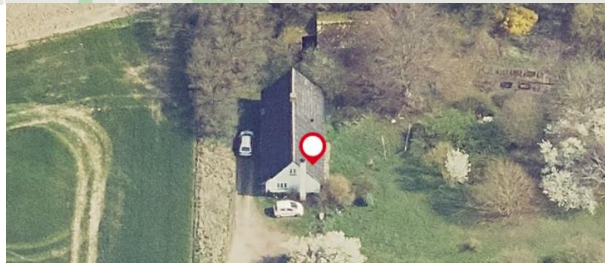
Anders ser ud til at være forældrenes eneste fællesbarn, idet moren allerede på det tidspunkt var 40 år, da hun havde været gift med V.17b Anders Jørgensen, der var død tre år tidligere i december 1841. Anders' forældre blev gift i april 1842 med en aldersforskel på 8 år, idet Frederik var 30, mens Mette var 38 år. Til gengæld medbragte moren fra sit første ægteskab fire børn født mellem 1827 og 1941, så den yngste var kun godt tre år, da Anders blev født.

Familien boede i Gåsemosedam, som Mette, min tipoldemor, havde boet i i sit første ægteskab, hvilket i dag svarer til adressen Odensevej 137 mellem Voldbro og Kirke Søby. Her flytter Frederik, min tipoldefar, ind efter brylluppet i 1842, og her vokser Anders altså op sammen med sine fire halvsøskende, dvs. i virkeligheden kun de tre yngste, for FT 1845 [13, Gamtofte] melder, at den ældste af Mettes børn, Karen Kirstine (1827-1922), allerede havde forladt hjemmet.



På boligsiden findes denne beskrivelse af huset, Gåsemosedam:

På Odensevej 137, 5610 Assens findes denne villa opført i 1800. Huset er i 2 plan, og de 130 m² har bl.a. fire værelser, et badeværelse og eget køkken [2018].



Jeg ved intet specielt om oldefar Anders' opvækst, andet end at familien stadig bor i Gåsemosen iflg. FT 1855 [13], og her er endnu et barn flyttet hjemmefra, nemlig Dorothea (*1837). Iflg. FT 1860 [6] har familien i det følgende tiår forladt Gåsemosen ved Odensevej og er i stedet flyttet til Voldbro By, hvor vi finder dem i Hus 1. Her har også Anders forladt hjemmet, og i stedet er der kommet to plejebørn til på hhv. 2 og 4 år, Rasmus og Jens Jensen.

Men først lige en omvej om

Oldefar Anders' halvsøskende

IV.9.(1) Karen Kirstine Andersdatter	∞	IV.9.(1)a Anders Hansen
[40] * 10/12-1827 Gamtofte, Kohave	8/11-1862	[22] * 6/10-1831 Sønderby
[69] † 19/1-1922 Sønderby	Gamtofte	[3] † 10/1-1908 Sønderby

Parret slår sig ned i Sønderby på et husmandssted. Jeg har intetsteds kunnet finde noget tegn på, at parret fik børn, hvilket måske også understreges af, at der ved hendes død er registreret, at der ikke er nogle kendte pårørende. De ser ud til at have levet et nøjsomt liv som daglejere, FT 1870 [10], formentlig uden børn.

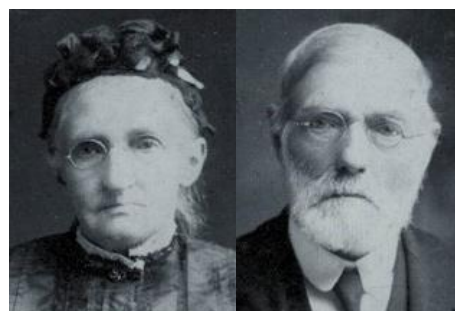
IV.9.(2) Jørgen Andersen	· 1½ år
[13] * 29/9-1830 Gamtofte, Kohave	
[4] † 1/2-1832 Gaasemosedam, Gamtofte	

Tipoldemor Mettes ældste søn er kun 1½ år, da han dør. Desværre har jeg ikke kunnet finde nogen årsag til den tidlige død, da dødsattesterne kun er tilgængelige fra 1857.

IV.9.(3) Christiane Andersdatter	
[50] * 14/10-1832 Gamtofte	
† 6/4-1924 Brooklyn, Poughkeepsie, USA	

∞ [24] 26/1-1861 Gamtofte

IV.9.(3)a Hans Morten Madsen	
[22] * 28/11-1832 Stenstrup, Svendborg	
† 1924 Brooklyn, Poughkeepsie, USA	



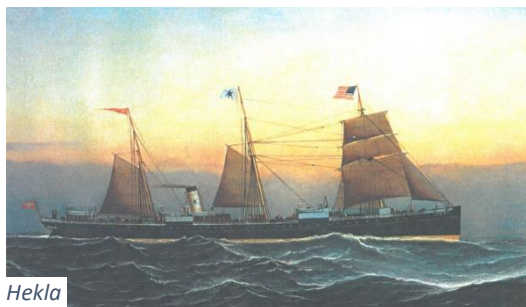
Med storesøster Christiane følger en interessant udvandrerhistorie. Hun bliver som knap 30-årig gift med Hans Morten Madsen, der er møllebyggermester og senere møller. Ud fra bl.a. børnenes data tyder det på, at parret har været nødt til at flytte rundt efter de møller, som Hans Morten nu har haft arbejde ved. Særligt interessant er det, at han i flere omgange har været tilknyttet møllen i Lundsberg ved Flemløse, som Frederik Niels Andersen, hans svigermors 2. mand, drev efter 1862. Familierelationerne har m.a.o. fungeret.

Hans Morten og Christiane får i alt otte børn, og de nævnes alle sammen her pga. den spændende udvandring til Amerika.

III.9.(3).1 Mads Frederik Madsen (Fred)	∞	III.9.(3).1a Augusta A. Peterson
* 21/4-1861 Gamtofte, Gåsemosen	?	* 4/3-1867 Sverige
† 29/12-1958 Poughkeepsie, NY, USA	USA	† 2/10-1929 Poughkeepsie, USA

Parrets ældste søn Frederik, senere Fred, Madsen uddanner sig til bødker og emigrerer sammen med sin lillesøster Christine som de første to i familien til Waupaca, USA, den 15/4-1885 (litra 742FF). Han er da 24 år og tager turen over Atlanterhavet med det gode skib "Hekla", et helt nyt kombineret sejl- og dampskib, der var afleveret til Thingvallalinjen året før, og som sejlede mellem København og New York. Industrimæcenen Tietgen havde skudt kapital i firmaet, og rederiets skibe sejlede hver 14. dag fra København.

Fra Erling Thomsen: *Det danske dampskibsselskab Thingvalla* (1880- 1898):



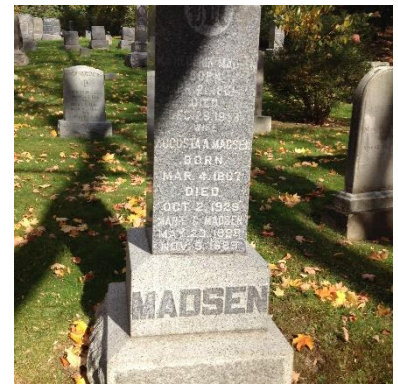
På skibet er der midtskibs plads til 40 første klasses passagerer og 24 anden klasses passagerer. På mellemdæk er der 808 køjepladser i hele skibets længde. Første klasses spisesal omgives foroven af et galleri, der udgør den egentlige salon, elegant udstyret med pianoforte og bogskabe. Til anden klasse i agterskibet hører ligeledes en større salon, og på det underliggende dæk er hospital med 32 pladser samt lægens værelse og apotek. I Thingvallas brochurer fra 1884 og 1887 fremhæves: Thingvalla er den bedste garanti for en forholdsvis billig, bekvem og i enhver henseende betryggende overfart [120 kr. pr. ps.].

At dette opnås, ligger i den strenghed og akkuratess, hvormed Justitsministeriet har udarbejdet reglementet for politiets tilsyn med den direkte befordring. Med hvert skib følger en eksamineret skandinavisk læge, hvis ansættelse er godkendt af politidirektøren. (...)

Turen over Atlanten fra Larsen Plads i København – dér hvor Amaliehaven ligger i dag - varede ca. 14 dage.

Frederiks senere hustru, Augusta Peterson, ser ud til at komme fra Sverige og at være immigreret til USA i 1885 iflg. en Folketælling fra New York i 1910, hvoraf også fremgår, at parret får i alt ni børn mellem 1892 og 1907. De bosætter sig i Poughkeepsie, en mindre provinsby nordvest for New York City beliggende i delstaten New York.

Her ligger de også begravet sammen med en datter, Marie (1898-1989).



III.9.(3).2 Mette Christine Madsen	∞	III.9.(3).2a Hans Holm
[42] * 22/3-1863 Flemløse, Odense	1889	* 1861 ?
† 1919 Poughkeepsie, NY, USA	USA	† 1916 Poughkeepsie, NY, USA

Sammen med storebror Frederik drager også Christine den 15/4-1885 som 22-årig over Atlanten (litra 758FF) med angivet destination til Chicago. Hun ser på det tidspunkt ud til at være 'Tyende i Erritsø, Vejle'. Og også hun lander i Poughkeepsie. Hun bliver iflg. FT 1900 for New York gift med Hans Holm i 1889 og får iflg. FT 1910, NY, i 1890 en datter Agnes. Flere børn har jeg ikke kunnet finde.



Det fremgår også af FT 1910 NY, at forældrene Hans og Christiane bor til aftægt hos datteren i New York i deres senere år. Men mens forældrene bliver meget gamle og lever helt op til 1924, dør Christine og Hans Holm før dem, i hhv. 1916 og 1919. De er begge begravet i Poughkeepsie.

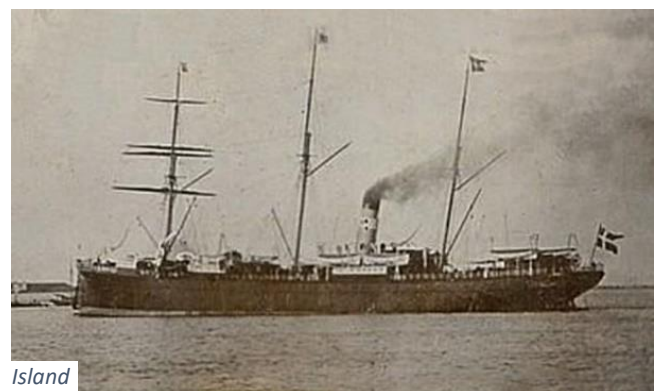
Det må have gået godt for de to søskende Frederik og Christine, for tre år efter deres udvandring til USA i 1885 beslutter de to næste søskende sig for at drager over Atlanterhavet.

III.9.(3).4 Karen Dortehea Madsen	∞	III.9.(3).4a Niels K. Olsen
[52] * 5/5-1867 Flemløse		* 1860
† 19/5-1947 Brooklyn, NY, USA		† 18/3-1930 Brooklyn, NY, USA

Sammen med lillesøster Jensine, i brevet kaldet Signe, tager Karen den 25/4-1888 (litra 1366) turen over Atlanten mod New York City. Også hun rejser med dampskibsselskabet Thingvalla, men denne gang er det det gode skib "Island", der fragter de to søstre afsted.

Hvornår Karen, i amerikaniseret udgave Carrie, bliver gift med Niels, vides ikke, men det fremgår bl.a. af nedenstående gravsten og også af et par overleverede fotos (se nedenunder), at de i hvert fald har en datter, Karen, der er født i 1896, så midt i 1890'erne er et godt gæt.

Hvor mange børn parret får, har jeg ikke kunnet finde, og der er ingen Olsen inviteret med til diamantbrylluppet, hvor alle gæster ellers er nævnt i *The Sunday Courier* fra Poughkeepsie den 30. jan. 1921.



Billeder, der er sendt til bror Lars i Danmark, antyder også, at det blev ved den ene datter.



Hvornår billedet her er taget, vides ikke, men det er Karen Dorthea, der har sendt det hjem til onkel Lars [IV.9.(5)] på Fyn. Måske også i forbindelse med diamantbrylluppet? Ifølge teksten på bagsiden af billedet forestiller det set fra *højre*:

Karen Dorthea, hendes mand Niels K. Olsen, deres datter Karen
Karens datter,
dvs. Karen Dortheas barnebarn

Karen Dortheas datter Karen
med mand og datter



Gravsten for Niels K. Olsen og Karen Dorthea Madsen
Poughkeepsie Rural Cemetery



Karen Dorthea og Niels har efter storesøster Christines død i 1919 forældrene boende hos sig i Brooklyn om vinteren, hvilket fremgår af det brev, som Karen Dorthea i anledning af forældrenes diamantbryllup i 1921 sender til oldefar Anders derhjemme i Flemløse. (Se herunder.)

Niels K. Olsen arbejder på De Forenede Staters Orlogsværft og flytter pga. sit arbejde i 1918 til Brooklyn, NY. Her dør han i 1930, men begravnes i Poughkeepsie, ligesom det også sker for Karen Dorthea, da hun dør i 1947.

III.9.(3).5 Jensine Madsen (Jennie)

[41] * 13/8-1869 Dreslette
† 29/9-1955 Amenia Island Cemetery

∞

?

III.9.(3).5a

Søren Mølgaard

* 19/12-1862
† 10/11-1939 Amenia Island

Jensine tager som kun 18-årig i 1888 springet til Amerika sammen med storesøster Karen. Her bosætter de sig sammen med de to ældre søskende i Poughkeepsie, hvor hun senere danner par med Søren Mølgaard, der på amerikansk bliver til Melgaard. Parret bosætter sig senere i Amenia, en mindre by, der ligger lige nordøst for Poughkeepsie. Det fremgår af dødsregistreringen på [Find a grave](#), Amenia Island Cemetery, at Søren T Melgaard kom til USA i 1888, og at parret har mindst seks børn.

Det må have gået de fire søskende godt i USA, for to år senere beslutter også forældrene, Christiane og Hans Morten, sig i en sen alder for at forlade Danmark sammen med den yngste datter, Martine Sophie. En af grundene hertil kan man måske til dels finde i forældrenes forhistorie, der også undervejs tæller tre døde børn:

III.9.(3).3 Martine Sophie Madsen · 5 år

[47] * 17/3-1865 Flemløse
[148] † 27/1-1870 Dreslette

III.9.(3).6 dødfødt datter Madsen

[61] * 22/11-1871 Flemløse, Lundsberg
[158] † 22/11-1871 Flemløse, Lundsberg

III.9.(3).7 Anders Henrik Marqvard Madsen · 5 år

[28] * 8/5-1873 Flemløse, Lundsbjerg

[275] † 21/8-1878 Ringe

Desværre eksisterer dødsattesterne ikke online fra denne periode, så derfor er ingen dødsårsag fundet. Men tre døde børn inden for otte år. Det må i sig selv have sat sit præg på familien.

Formentlig i 1891 iflg. FT 1910 bryder Hans og Christiane Madsen så op fra Ringe og Danmark og drager sammen med yngstebarnet Martine Sophie mod resten af søskendeflokken i det store land mod vest. Desværre har jeg ikke kunnet finde nogen skibsliste med de tre, men et par folketællinger i hhv. 1910 og 1920 fortæller, at de rejste fra Danmark i 1890 eller 1891 på et tidspunkt, da de begge er omkr. 60 år.

III.9.(3).8 Martine Sophie Madsen

[161] * 2/5-1876 Verringe

† 1959 Poughkeepsie, NY, USA

∞

III.9.(3).8a

Robert H. Neale

15/9-1901

Manhattan, New York

* 1848 Bridgeport, Connecticut, USA

† 1928 Poughkeepsie, NY, USA

Martine Sophie, der amerikaniseres til Lillie, bliver som den eneste af de fem søskende gift med en amerikaner, Robert Neale, i 1901. Han er 25 år ældre end hende, men ikke desto mindre ser de ud til at få flere børn. Således deltog både børnebørnene Howard (1901-1974), Lillian og Marion Neale fra Brooklyn i bedsteforældrenes diamantbryllup.

Mærkeligt nok er Martine Sophie ikke nævnt i Karen Dorteas brev, al den stund at også hun ser ud til stadigt at bo i Poughkeepsie.

Her bliver også både Lillie og Robert gravlagt i hhv. 1928 og 1959.



Edvard Petersen: *Udvandrere på Larsens Plads*, 1890, ARoS



Nedenstående brev er fra Karen Dorteas Olsen, niece til oldefar Anders, i forbindelse med Anders' søster Christianes diamantbryllup 26. jan. 1921:

1. Brooklyn den 23 Marts 1921

Ifjere Onkel og Familie

Mange tak for det Brev fjere Onkel og far alle de gode ønsker for Fader og moder for deres Bryllupsdag. ja vi havde en stor stads for dem, de bar ja has as her i Brooklyn nu yask om vinteren, og om sommeren er de has min Søster Signe i Poughkeepsie det er ja mere landlig og behagelig for dem om sommeren som være here i denne store By. jeg skal sige saa mange tak for Billederne dem var vi glade ved at see du ligner dig selv rigtig godt

3. hvor vi havde en god Middag med Fader af de to Prester der den ene er gift med min Søster **Mette** Søster han er Feltmest og han en 900 mil for at være tilstede, og de fik mange smukke ting og Penge i Guld. **Mads Frederik** (1861-1958) boer ogsaa i Poughkeepsie og Signe og vi har ogsaa boet der og har enu et Hus der men for 3 Aar siden blev Fabrikken solgt min mand Arbejde for saa vi rejste heer til Brooklyn for 3 Aar siden og min mand arbejder for de Forenede States Orlogsværkt, men vi vilde lide at ikke saagodt at bo heer sam i Poughkeepsie var vi har boet siden vi kom til Amerika men Fader og moder syntes godt tilfreds hermede de baede jo ogsaa i Poughkeepsie da de havde deres eget Hjem

2. ennu sam jeg husker dig Onkel, men min Kusine Ben jeg ikke huske hvordan hun saa ud, som det var marvante at faa, vil du helse **Rishovd** Ane Igerstone og sige hende som mange tak for hendes og hendes Billede ja det kunde være marvante om vi kunde mødes engang men det sker nok ikke for denne ~~offord~~ yard. jeg sender heer en udklipping af en Dansk Avis heer i Brooklyn vi har nogen fra Poughkeepsie hvor deres Billeder er i men det er trykket paa Engelsk som i kan ikke lese det, men jeg sender det alligevel, vel som i seer af den Danske udklipping var vi til Alters i en Dansk Tidskrift heer i Brooklyn for selve Dagen og Lørdagen efter rejste vi til Poughkeepsie og vi havde lyet en **Sel**

4. det var derfor vi rejste up der og fyre Bryllup færdig du var saamange bekendte og Familie der, Fader og moder er ellers ruske for deres Alder, moder lide af Svimmelhed mest om morgenen men hun kommer up men vi ma ikke klage de har hidtil rejst den tur frem og tilbage til Poughkeepsie 2 gange om Aaret og det er 75 mil saa det er godt i deres Alder, vi har ikke hørt fra Karen Kristine saa længe men vi husker hun er rask og nogenlunde men hun er ja gammel og det er kært at være ene i Alder dommen vi er glade at høre du er ved din søn og Svigerdatter og har det so godt vil du helse din søn og Svigerdatter for as alle og helse Igerstone - Farther og Frederik jeg synes jeg kan huske da han var **døvsdum** lille, men det skær ikke saa tydelig for mig, nu helse i alle saamange gange for Fader og moder og det vilde glæde as at høre for eder igjen en Igerlig Hilsen for min mand og mig Karen Farther Olsen jeg skriver saa et Dansk saa staa, nej ikke godt



Avisudklip til Anders vedr. søster og svogers
diamantbryllup i Poughkeepsie, NY, USA,
den 26. jan 1921.

Diamant-Bryllup
fejredes i Onsdags 26de Januar af
Hans Morten Madsen, født 28de
November 1832 i Stenstrup paa
Fyn, og Hustru Christiane, født
Andersen 14de Oktober 1832 i
Gamtofte Sogn paa Fyn. Brude-
parret blev viet 26de Januar 1861
i Gamtofte Kirke. I mange Aar
var de bosiddende i Ringe ved
Ryslinge, deltog i Kirkelivet hos
Pastor I. Clausen og V. Birkedal
i Valgmenigheden. Børnene, fire
Døtre og en Søn, rejste til Ameri-
ka og bosatte sig i Poughkeepsie.
I Aaret 1892 rejste Forældrene
herover til deres Søn, som bygge-
de Huse efter en større Maalestok.
Her hjalp Madsens Erfaringer fra
Danmark som Møllebygger ham.
I de mange Aar i Poughkeepsie til-
hørte de den danske Menighed der
og nu her i Brooklyn. Dagens sto-
re Fest udfoldede sig om Aftenen
i 3de Gades Kirke, hvor Gudstje-
neste holdtes med Altergang. Kir-
ken var af Ungdomsforeningen
smukt dekoreret med Blomster og
Planter; Pastor Andersen, som
har kendt dem i mange Aar, holdt
en bevæget Præken over Davids
116. Salme. Kirken var næsten
fyldt af den store Familie og de
mange Venner fra fjern og nær.
Fra Gesandtskabet i Washington
og Konsulatet i New York indløb
Lykønskings-Telegrammer. Kir-
kens Kasserer, Kapt. Bagger, over-
rakte dem paa Menighedens Veg-
ne en smuk Marmorplade, hvor
den hellige Nadvere var indsat i
Guld, og talte kønne og varme
Ord. De gamle var meget rørte.
Kun et skortede i den store Glæ-
de: en Datterdatter, gift med
Feltpræst Rahn, havde haabet at
være til Stede, men kunde desvær-
re ikke naa at komme før to Da-
ge senere. Diamantbryllupet fort-
sattes i Poughkeepsie. Brudefol-
kene, som begge er 88 Aar, er no-
genlunde raske og kan endnu gaa

i Kirke. E. Back

THE SUNDAY COURIER: POUGHKEEPSIE, N. Y. JANUARY 29, 1921

MR. AND MRS. MADSEN WED 60 YEARS

Danish Minister to United States and Danish Consul in New York Wire Congratulations.

Mr. and Mrs. Hans M. Madsen celebrated their 60th wedding anniversary at the Odd Fellows' Hall, 261 Main St., Saturday. A family reunion was held and dinner served to about 90 guests. A large wedding cake adorned the center of the table. The wall was beautifully decorated, the color scheme being red and white.

The Danish minister in Washington, Mr. Brown, sent this telegram: "Please express on my behalf warm greetings and congratulations to Hans Morten Madsen and wife."

Also this from the Danish consul, George Beck, of New York:

children, Flora Rahn, Virginia Wiemer, Eleanor Madsen.

Out of town guests, were Chaplain and Mrs. C. S. Rahn, of Camp Sherman, Ohio; Mr. and Mrs. H. T. Wiemar, Honesdale, Pa.; Fred Melgaard and Miss Henrietta Groman, of Hartford, Conn.; William Madsen, Miss Carrie Melgaard, of New York City; Mr. and Mrs. N. K. Olsen, Mrs. Robert Neale, Misses Lillian and Marian and Mr. Howard Neale, Mr. and Mrs. P. Jorgensen, Miss Martha Jorgensen, Messrs. Viggo and Haines Jorgensen, Mrs. Henry Hansen, Misses Dorothy, Cella Marguerite Hansen, Henry Hansen, Jr.; Mr. and Mrs. M. Jorgensen, Misses Christian and

Mr. and Mrs. Hans Madsen.

"Heartiest congratulations in behalf of your diamond wedding."

Mr. and Mrs. Madsen were 88 years old last November, their birthdays being about two weeks apart.

They came to this country from Denmark in 1890, and have been residents of Poughkeepsie until two years ago, and now they are spending their Winters with their daughter, Mrs. Olsen in Brooklyn, Summers with son and daughter in Poughkeepsie.

Mr. and Mrs. Madsen have four children living, Fred Madsen, Mrs. S. Melgaard, of Poughkeepsie; Mrs. N. K. Olsen and Mrs. R. Neale, of Brooklyn, grandchildren; Mrs. C. S. Rahn, of Camp Sherman, Ohio; Henry, William, Marie, Helen and Alfred Madsen; Fred Melgaard of Connecticut; Carrie Melgaard, of New York; Christiani, Jennie and Bertha Melgaard, all of Poughkeepsie; Mrs. Harold Wiemar of Pennsylvania; Howard, Lillian and Marion Neale, of Brooklyn; great-grand-

Lillian, Messrs. Alfred, Segurd, Van John, Richard Jorgensen, Mr. and Mrs. G. Bender, Mr. and Mrs. Wm. Gottlieb and daughter, Lena, Mr. and Mrs. Ollendorph, Mr. and Mrs. Walter, Mr. and Mrs. C. Iverson and Rev. R. Andersen, of Brooklyn, and H. Jorgensen and Mrs. MacDonald, of Floral Park, Long Island; the Rev. A. Walter Baker and Mrs. Walter A. Baker and daughter Florence, Mr. and Mrs. Fred Madsen, Misses Maude, Helen, Master Alfred Madsen, Mr. and Mrs. S. Melgaard, Misses Christina, Jennie, Bertha and Arthur Melgaard, Mr. and Mrs. Henry A. Madsen and daughter Eleanor, Mr. and Mrs. Otto Patterson, Misses Alice and Elsie Peterson, E. O. Lundell, Mr. and Mrs. John Nilan, Mrs. John Carlson, Mr. and Mrs. James Riis, Miss Marguerite and Messrs. Lawrence, Louis Holger, Mr. and Mrs. C. Rannung, Mr. and Mrs. Ralph Jensen, Dorothea and Ralph, Jr.

Fra Grete Elmholt Larsen, der som mig er oldebarn af V.18 Mette Larsdatter (dog af yngste søn af hendes 1. ægteskab med Anders Jørgensen, IV.9.(5) Lars Andersen) har jeg fået noget uvurderligt billedmateriale. Det ser ud til, at det er Karen Dorthea, der har været den flittigste til at skrive hjem til familien i Danmark, for det er også fra hende, jeg selv har arvet ovenstående brev og avisudklip fra forældrenes diamantbryllup i 1921.



Karen Dortheas tekst til onklen Lars Andersen, på bagsiden af billedet:

Dette er Fader og Moder, din Søster, kan du kjende hende? Den lille Pige er Mads Frederiks ældste Søns. Ham har du set. Han var med dem, da de var i Danmark.

Christiane Andersen og
Hans Morten Madsen
1921



I deres sidste tid boede de gamle forældre om sommeren hos datteren Jensine i Poughkeepsie og om vinteren i Brooklyn hos Karen Dorthea og hendes familie, hvilket tilsyneladende fungerede for dem alle. De døde begge i en alder af 92 år i Brooklyn i 1924 og blev begravet i Poughkeepsie.



Men Anders havde endnu to halvsøskende, som også fortjener omtale her:

IV.9.(4)	Dorthea Andersdatter	∞	IV.9.(4)a	Simon Frederiksen
[58]	* 23/5-1837 Gamtofte	[80]	22/6-1872	[23] * 16/10-1839 Ørsted
[223]	† 15/10-1902 Sønderby	Sønderby		[15] † 7/2-1925 Sønderby

Dorthea kommer som forventet ud at tjene som 14-årig. Vi finder hende bl.a. som 24-årig i tjeneste hos en enkemand Hans Jacobsen i FT 1860. I en forholdsvis sen alder af 35 år bliver hun gift i Sønderby med hjulmand Simon Frederiksen fra Ørsted, og parret slår sig ned i Sønderby, hvor de i 1877 [41] får en datter, Mette Marie. Dorthea dør i en alder af 65 år i hjemmet i Sønderby. Simon er opført i FT 1901 i Kærum, men senere i Odense, hvor han bliver pensionær i Gråbrødre Hospital:

Odense Graabrødre Kloster har gennem historien huset mennesker, der af forskellige grunde ikke har kunnet tage vare på sig selv. [...] Klosterets beboere er i dag [2021] ikke trængende og syge, men ældre, som ønsker at bo centralt, trygt og i et uforpligtende fællesskab.

Her dør han 95 år gammel i 1925.

IV.9.(5)	Lars Andersen	∞	IV.9.(5)a	Ellen Cathrine Tonnesen
[4]	* 19/4-1841 Gamtofte	[137]	29/8-1874	[8] * 12/11-1841 Åstrup, Haderslev
[11]	† 20/5-1916 Kolding, St. Nikolaj	Åstrup, Haderslev	[172]	+ 3/7-1913 Kolding, St. Nikolaj

Den yngste af oldemor Mette Larsdatters børn af 1. kuld var Lars, der blev født kun et halvt år, før faren, Anders Jørgensen, dør i december 1841. Allerede året efter i 1842 bliver moren gift igen, nu med min tipoldefar, Frederik Niels Andersen, der flytter sammen med Mette og hendes fire overlevende børn i Gåsemosen. Oldefar Anders kommer til som yngste fællesbarn i 1844.

Fra Grete Elmholt Larsen har jeg [mail pr. 23/10-21] fået nedenstående om hende oldeforældre:



Lars Andersen
(1841-1916)

Ellen Catherine Tonnesen
(1841-1913)

Frederik Anton Andersen (*1880)
Jens Tonnes Andersen (1882-1888)

Lars Andersen og Ellen Cathrine Tonnesen blev gift den 29. august 1874 i Aastrup kirke ved Haderslev. [...] De fik tre børn (1878-1882), hvoraf de to overlevede. [...]

Lars Andersen var i 1874 møllersvend på Skærbæk Mølle i Sønderjylland. Han har også været møllersvend på Mastrup Mølle, hvor hans svoger boede. Derefter har de boet på Tørning Mark, hvorfra de senere flyttede for at bosætte sig i Haderslev. Her blev han høker. De boede i Gaaskærgade i et hus, der nu er revet ned for at gøre plads til en gade.

Haderslev lå dengang i Tyskland, hvilket gav problemer mellem de dansksindede og de tysksindede. Da Lars Andersen var dansk statsborger, flyttede familien på et tidspunkt til Kolding. Her købte han hus i Frederiksgade nr. 81, gaden hedder nu Tøndervej. Han boede dog ved sin død hos sønnen Frederik Andersen på Haderslevvej 22 i Kolding. Lars Andersen var ligesom sønnen medlem af Danske Good Templars [loge mod alkohol]. Ved begravelsen stod der, at han var fhv. træarbejder, så han har været en alsidig mand. [...]



Det heraf, Lars Andersen, søn af (tømrer) Anders Jørgensen i Voldbro, Gamtofte sogn, for tiden møllersvend på Skærbæk mølle ved Tønder, agter nu at indlade sig i ægteskab med en pige i Aastrup (ved Haderslev) og begæres af mig defornedne attester som godtgør at intet er til forhindring for hans intenderede ægteskab - hvis årsag jeg meddeler dette:

- 1) at Lars Andersen hverken er gift eller ved lovgyltig forpligtet til at indgå ægteskab, hersteds,
- 2) at han ikke har fået sognehjælp, understøttelse af kommunen fra den tid hans forsørgerpligt fra barn ophørte,
- 3) og at han har berådet sig med slægt og venner, Stedfader og moder (som har boet her i Flemløse sogn 12 år) og erholdt deres minde og tilladelse til at indgå det intenderende (planlagte) ægteskab.

Hvortil Herren forunde dem sin velsignelse.

Det forestaaende hos fidepastorale.

Flemløse, den 15. Aug. 1874.

Es. Jensen
Stedets præst

At gifte sig i Haderslev og slå sig ned der var efter 1864 ensbetydende med at flytte udenlands, så der skulle godt med myndigheders stempler til. Heldigvis har Grete arvet en del dokumenter fra sin oldefar, der kan fortælle den historie.

Lars og Ellen Cathrine bliver boende i Kolding, hvor hun dør 72 år gammel i 1913, mens han følger efter midt i 1. verdenskrig, da han i 1916 er 75 år. De blev begge begravet i Kolding på St. Nikolaj Kirkegård.

Kontakten mellem familierne i USA og Danmark ser desværre ud til at dø ud i løbet af 1930'erne, da de unge i USA ikke kunne dansk, ligesom familierne på Fyn heller ikke kunne engelsk.

Men vi må tilbage til Anders' egen historie, som vi forlod i midten af 1850'erne:

18. søndag i Trinitatis, den 3. okt. 1858, bliver Anders konfirmeret i Gamtofte Kirke [31] med bemærkningen: *Meget god Kundskab og Opførsel*. Vejen er dermed banet for, at han kan flytte hjemmefra Voldbro og komme ud at tjene.

FT 1860 Søby [7] kan fortælle, at Anders her er ansat hos gårdmand Ole Pedersen på 65 år i Søby, der driver en gård sammen med sin 25-årige kone Ane Kirsten Hansen. Der er yderligere ansat tre andre yngre tjenestefolk sammen med Anders, der på dette tidspunkt er 16 år. Hvor længe han bliver her, vides ikke, men han har formentlig været rundt på nogle forskellige gårde i landsdelen.

I løbet af ungdommen ser det dermed ud til, at Anders har uddannet sig til møller, et hverv, han uden tvivl har lært hjemmefra, da hans forældre, Frederik Niels Andersen og Mette Larsdatter, i mellemtiden i 1862 [se søn Lars Andersens ægteskabsbekræftelse herover] er flyttet til Lundsberg og har bosat sig på møllen dér, Langgade 19, Flemløse.



Flemløse Mølle, Lundsberg, Langgade 19, ca. 1890

Den 23. maj 1868 bliver Anders gift i Flemløse Kirke [124]:

Ungkarl og Møller af Flemløse, Anders Frederiksen af Flemløse, 23½ år og
Pigen Ane Christensen af Flemløse, 31 år.

IV.10a **Ane Christensen**

[58] * 29/3-1837 Sandholt, Nørre Lyndelse

[138] † 23/7-1886 Flemløse

[58] *Sognefoged Christen Hansen og Hustru Kirsten Christensdatter, Gaardfolk, Lyndelse.*

Faddere: Pigen Karen Hansdatter, Gmd. Anders Jensens Kone?, Gmd. Jørgen Pedersen og Gaardmændene Hans Hansen og Jørgen Andersen, alle af Lyndelse.

Ane ser ud til at leve sit barne- og ungdomsliv i Nørre Lyndelse, idet også hendes konfirmation finder sted her den 27/4-1851 i Lyndelse Kirke. Bemærkelsesværdigt er her, at hendes mor, Kirsten Christensen, er død knap et år tidligere den 1/7-1850, så måske har Ane skullet blive i hjemmet og passe sine tre andre søskende, født mellem 1832 og 1841, fra hun var 13 år? Det er værd at bemærke, at aldersforskellen mellem forældrene er 30 år, så det forklarer måske, at Ane bliver forældreløs allerede som 20-årig, da faderen dør den 30/4-1857 i Lyndelse [131].

Ane og Anders slår sig efter brylluppet i første omgang ned på møllen på Lundsberg [FT 1870 Flemløse, 18], hvor de har ansat tre *Tjenstetyende*, dvs. to *Møllerkarle* og en pige i huset. Også Anders' forældre bor i Lundsberg, hvor faderen ernærer sig som hjulmand, så formentlig er Anders blevet oplært som møller af sin far med hjælp fra storesøster Christianes mand, Hans Morten, der både var møllebygger og møller.

I Båg Herred, Real- og navnerregister til skøde- og panteprotokol pr. 24/6-1872 [5] indgår, at far og søn har lavet en kontrakt om *Aftægt til Frederik Nielsen Andersen med Hustru* for en afgift af 500 kr. I overensstemmelse hermed er de to gamle de følgende år flyttet til Lundsberg i hus hos sønnen. De dør i hhv. 1882 og 1893.

Ane og Anders får 1870-1877 fire børn, der alle er født i Lundsberg, Flemløse. Da de er beskrevet mere indgående i farfars historie, vil jeg nøjes med blot at opliste dem her:

Ane og Anders' børn, farfars halvsøskende:

III.5.(1) Anne Kirstine Frederiksen
[58] * 18/4-1870 Lundsberg Mølle
[134] † 2/11-1952 Flemløse
∞ 12/3-1905, Østerbro, St. Jacob



III.5.(1)a Niels Ellingsen Rishovd
* 1871 Sigdal, nær Drammen, Norge
[26] † 12/10-1935 Flemløse

Niels er udlært snedker, Anne Kirstine er syerske, og sammen slår de sig fra slutningen af århundredet igennem på forskellige adresser i København, indtil de i 1911 flytter tilbage til Flemløse, hvor de begge dør i hhv. 1935 og 1952.

III.5.(2) Mette Martine Frederiksen
[64] * 1/11-1872 Lundsberg Mølle, Flemløse
[156] † 17/6-1962 Rønne, Bornholm

Farfars halvsøster Martine levede det meste af sit voksenliv som husbestyrerinde for isenkræmmer Matthias Nielsen i Rønne på Bornholm. Hun forbliver ugift. Desværre findes der tilsyneladende ingen efterladte billeder af hende.

III.3.(3) Frederik Christian Frederiksen
[33] * 22/3-1875 Lundsberg Mølle, Flemløse
[50] † 10/11-1946 Flemløse



Frederiks særlige historie er, at han er døvsdum og derfor allerede som 8-årig må forlade hjemmet for at flytte til Døveskolen i Fredericia. Her opholder han sig dels på skolen, dels hos en plejefamilie i byen, indtil han bliver konfirmeret i 1891 som 16-årig, hvorefter han flytter tilbage til Flemløse. Han forbliver ugift og bliver medhjælp på diverse gårde i sognet, men flytter i 1921 ind hos storesøster Ane Kirstine, hvor han bor til sin død i 1946.

III.3.(4) Karen Dorteia Frederiksen
[78] * 28/12-1877 Lundsberg Mølle, Flemløse
[106] † 15/6-1968 Ramsherred, Assens



Faster Karen var som sin storesøster ferm til at sy, og med den bagage i kufferten drog hun i slutningen af århundredet til København, hvor hun drog rundt til de finere huse og arbejdede som syerske. Også hun forblev ugift. I 1904 flytter hun tilbage til Fyn og fortsætter sin metier på de større gårde på øen. Undervejs bor hun også sammen med storesøster Anne Kirstine i dennes hus i Flemløse, men i de sidste år havde hun eget hus i Stationsgade i Flemløse, hvor hun også dør i 1968.

Ane og Anders fortsætter med at bo på møllen i Lundsberg indtil 1884, hvor de flytter nærmere ind til Flemløse by og bosætter sig på hjørnet af Langgade og Kirkesøbyvej. Men inden da, den 8. maj 1883, er der sket noget dramatisk i Flemløse, der måske har haft konsekvenser for familien: Dele af Flemløse brænder.

Kulturarven - Mindesten i Assens Kommune

Storbrand i Flemløse i 1883

Den 8. maj 1883 var en kølig forårsdag med en frisk østervind. Alt åndede fred og idyl i den gamle landsby, hvor de stråtekte gårde og huse stod tæt - skulder ved skulder - både som værn mod fjender og vind og vejr. Gamle Marie tjenestepige var gået i marken for at se til fårene. På en af gårdene var der storvask, og mændene var beskæftiget i stalde og på marker. Smeden havde travlt i smedjen, og pludselig forvildede en gnist sig til et nærliggende hus og antændte det tørre stråtag. Inden man fik slået alarm, og sognets brandmandskab blev samlet om sprøjten i det nærliggende sprøjtehus, fik heste spændt for vognen og kom frem til den nærliggende branddam, havde branden allerede bredt sig til flere af naboejendommene. Kirkeklokkerne kimedede for at hidkalde folk, og jernbanearbejderne, der netop arbejdede på den nyetablerede jernbane ved Flemløse, var de første til at yde assistance. Et sted prøvede man at dæmpe ilden med det nyvaskede våde tøj, men et andet sted fik ilden fat i taget på en ejendom, der var ved at blive tækket. Det gamle stråtag, der lå på jorden, antændtes, og vinden førte de brændende strå videre til naboejendommene, som også antændtes. Alt blev kaos - alle prøvede hver især at redde nogle af deres ejendele, deres indbo, deres høns, grise, køer og heste. Smeden lå tæt ved branddammen, og derfra bredte branden sig med vinden op gennem Langgade helt frem til ejendommen på hjørnet, hvor vejen går mod Kirke Søby. Det var et ganske stort areal, der dagen derpå var en stor brandtomt.

I mange år sad den røde kvadersten med påskriften 8. Mai 1883 på en husgavl midt i Flemløse by. I dag er huset væk, men stenen eksisterer stadig i gærdet foran Langgade 53. En sten der vidner om den voldsomste begivenhed i Flemløses historie.



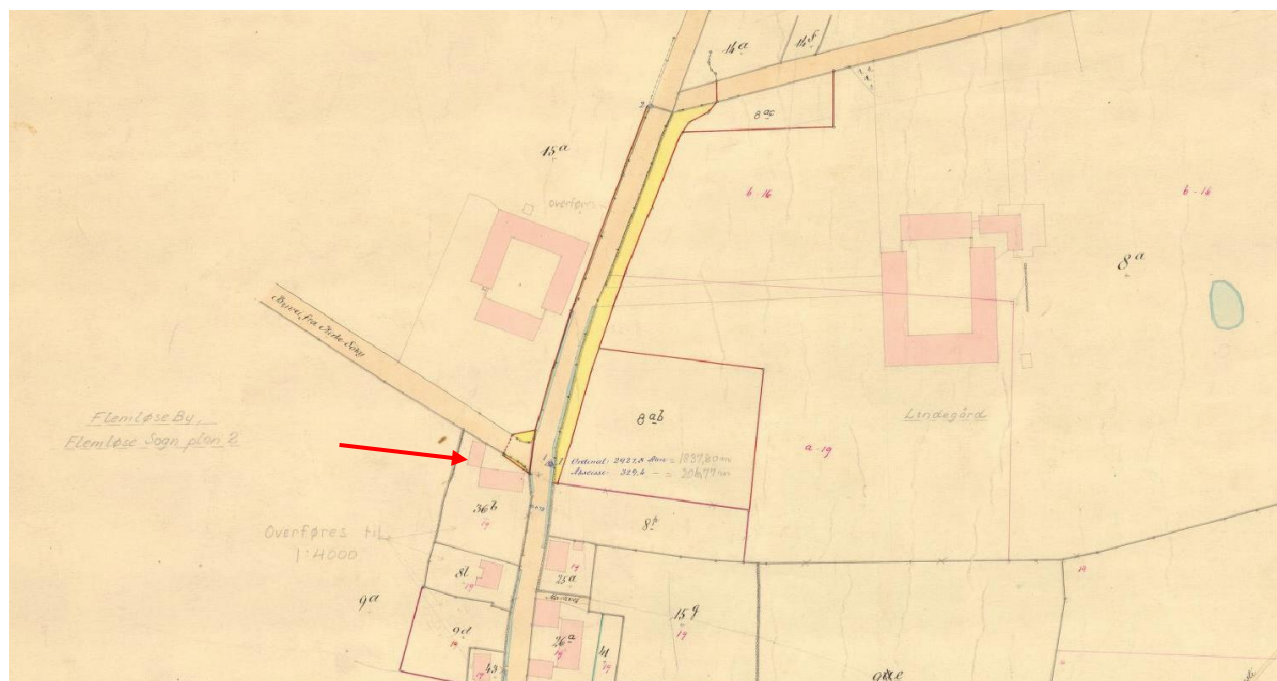
I mange år sad den røde kvadersten med påskriften 8. Mai 1883 på en husgavl midt i Flemløse by. I dag er huset væk, men stenen eksisterer stadig i gærdet foran Langgade 53. En sten der vidner om den voldsomste begivenhed i Flemløses historie.

Brandtomt. Det lykkedes at redde samtlige Gaardes Kreaturer med Undtagelse af 9 Heste og 1 Tyr. De var slået løs og drevne ud, men løb skrækslagne igjen ind i den brændende Stald. Uheldigvis gik gamle Marie tjenestepige formentlig i panik og krøb i sin seng, uden at nogen bemærkede det, hun var det eneste menneske der omkom.

Flemløse blev forholdsvis hurtigt bygget op, men fik et helt nyt udseende, da flere af gårdene blev flyttet væk fra bymidten, for at en lignende katastrofe ikke skulle gentage sig.

Billede og tekst:
Elita Tønnesen
Lokalhistorisk
Arkiv i Glamsbjerg

Matrikel 36^b på hjørnet af Kirkesøbyvej og Langgade i Flemløse gik altså til i branden, og måske er det årsagen til, at Anders Frederiksen iflg. Skøde- og panteprotokol for Baag Herred, Assens ret [39] kan erhverve sig grunden og bygge et nyt hus, som han tager et lån i den 15. jan. 1885:



Panteobligation

Jeg undertegnede Gårdmand Anders Frederiksen tilstaar herved at have erholdt tillaans af Flemløse Sogns Sygeforenings Reservefond 200 Kr. = To Hundrede Kroner, hvilken jeg forpligter mig til at forrente med 4 p.C. p. A. at erlægge første Aar til Nytaar førend Foreningens Regnskab slutter, og er Kapitalen opsigelig til Udbetaling med et halvt Aars Varsel fra begge Sider.

Til Sikkerhed for Hoved Kapital som Renter giver jeg herved min Kreditor i Prioritet og Panteret? 500 kr. skriver Fem Hundrede Kroner det af mig i Flemløse By og Sogn opførte Hus med tilliggende Have under Matrikel 36^b staaende for Hartkort 1 fjk [fjerdingskar = 1/32 tdr.]: Gammelskat 37 Øre alt efter det mig udstedte Skjøde af 30. April 1884, tinglæst 6. Juni f.a.

Ovenstaaende bekræftes og tilstaaes med min egenhændige Underskrift i Vitterlighedsvidners Overværelse.

Flemløse d. 18^d Januar 1885 Anders Frederiksen

Til Vitterlighed Jens Pedersen, Henrik Jensen

Læst under B[aag] H[erreds] R[et] d. 6. Febr. 1885 og dereft. indf. i Panteb. No. 28 Folio 37. Pantet er bebyrdet med Arvefæsteafg. og Hegnsservitut.

C.J. Lindberg

M.a.o: Anders Frederiksen låner 200 kr. og giver som sikkerhed 500 kr. i pant i huset, hvis grund er erhvervet 30. apr. 1884. Matrikelkort afslører, at det ganske rigtigt er huset på hjørnet af Kirkesøbyvej og Langgade, både fars og farfars fødested, som han altså er flyttet til efter at have forladt møllen i Lundsbjerg. Huset står der den dag i dag, men i en noget moderniseret udgave. Det oprindelige hus har jeg desværre ikke kunnet finde noget billede af. Men et lille husmandssted har det været.

Anders' far, min tipoldefar, flytter med til Kirkesøbyvej, men dør dér i 1893. Hans mor, Mette Larsdatter, var død i 1882, mens de endnu boede på møllen i Lundsbjerg.



Kirkesøbyvej 1, Flemløse i dag [2021]

Desværre bliver det kun kort tid, at familien er samlet på Kirkesøbyvej, for allerede to år senere, den 23. juli 1886 dør Ane kun 49 år gammel, iflg. dødsattest [189] af vattersot, dvs. forøget væskeophobning i bughulen og et symptom på en bagvedliggende sygdom, fx ondartet kræft i bughulen og kronisk bughindebetændelse. Anders bliver dermed efterladt med fire børn, hvoraf den ældste er 16, mens den yngste er 9 år.

Knap et år senere gifter han sig igen, denne gang med min oldemor.

IV.10 Kirsten Pedersen · farfars mor

1855-1913

Farfars mor, Kirsten Petersen, blev født i Sønderby den 7. juli 1855 som datter af

Huusmand Peder Larsen og Hustru Ane Marie Johansdatter i Sønderby.

Faddere: Pigen Kirsten Christensdatter i Melbye

Gaardmand Jens Thygesen og Huusmand Rasmus Nielsen, begge af Sønderby

Kirsten blev døbt i Sønderby Kirke den 29. juli 1855.

Hun er forældrenes fjerde barn, og to år efter får de deres sidste og femte, en søn, der dog dør kun en uge efter fødslen.

Familien er på dette tidspunkt bosat i *Et Huus* i Sønderby, men allerede da Kirsten er 8 år, dør hendes far i 1863, og moderen sidder derfor som 35-årig alene med fire uforsørgede børn, hvoraf Kirsten er den yngste, mens den ældste kun er 14 år.

Oldemor Kirstens søskende:

IV.10.1	Ane Kirstine Pedersen	∞	IV.10.1a	Jørgen Larsen
[61]	* 7/7-1849 Sønderby	[35] 8/7-1870 Assens, Vor Frue		* 3/4-1830 Helnæs, Odense [16]
[169]	† 29/11-1924 Skaarup, Svendborg			† 19/3-1900 Gamtofte [198]

Jørgen Larsen er skrædder og enkemand. Parret bosætter sig i Gamtofte, og de får sammen fem børn mellem 1871 og 1883. Efter Jørgen Larsens død i 1900 gifter Ane Kirstine sig igen og denne gang med enkemand og slagter:

∞	IV.10.1b	Anders Hansen
[20] 10/8-1901		[78] * 2/6-1852 Egemosedam, Søllested
Flemløse		[11] † 20/1-1927 Skaarup > Flemløse

I sit 2. ægteskab med Anders Hansen får Ane Kirstine ingen børn. Hun er i sine sidste år bosat i Skårup ved Svendborg.

IV.10.2	Karen Pedersen	∞	IV.10.2a	Jørgen Hansen
[62]	* 31/7-1850 Sønderby	[126] 22/12-1881		[6] * 12/6-1836 Hjorte, Tanderup, Odense
[60]	† 24/11-1926 Skelvej 44, Assens	Kærum		[23] † 3/2-1900 Saltofte, Kærum, Odense

Jørgen Hansen er hjulmand og enkemand, hvis første hustru, Kirsten Jensen, er død i august 1881 i Saltofte. Karen og Jørgen bosætter sig i Saltofte, Kærum, og her får de en søn, Peder Christian Hansen, 13/2-1882 [58], som bl.a. Kirsten står fadder til, men flere fælles børn har jeg ikke fundet.

IV.10.3	Lars Pedersen	∞	IV.10.3a	Julie Vilhelmine Bernardine Marcksen
[28]	* 2/2-1853 Sønderby	[107] 16/2-1879 Kbh.		[26] * 16/12-1850 Trinitatis, Kbh.
[]	† Ordrup, Kbh.	Garnisons Kirke		[] † Ordrup, Kbh.

Kirstens eneste overlevende bror får sig tilsyneladende en militær løbebane, idet han bliver oversergent og berider ved husarregimentet og senere forvalter på Charlottenlunds Travbane. Sammen med Julie får han mindst fire børn (1879-1886), der sammen med forældrene i 1888 tillægger sig efternavnet 'Pedersen Sønderby'. Den 28. januar 1903 bliver han udnævnt til Dannebrogsmænd. Desværre har jeg ikke fundet deres dødsregistrering, men sidste kendte adresse er Jagtvej i Ordrup 1921.

IV.10.5	Johan Pedersen · 6 dage
[35]	* 12/12-1857 Sønderby
[190]	† 18/12-1857 Sønderby

Det undrer ikke, at tipoldemor Ane Marie allerede i 1865 gifter sig på ny. Hvor skulle hun ellers få udkommet fra? Denne gang er manden en yngre model, nemlig

V.19b Mads Rasmussen
 [23] * 16/3-1833 Sønderby
 [40] † 29/9-1909 Flemløse

Mads flytter ind i huset hos familien i Sønderby, og med ham får tipoldemor Ane Marie en lillesøster til Kirsten, der da er 10 år:

IV.10.(6)	Karen Marie Madsen	∞	IV.10.(6)a	Jørgen Hansen
[25]	* 19/11-1865 Sønderby	4/12-1888 [38]	[39]	* 13/10-1859 Sønderby
[259]	† 21/1-1945 Assens, Strandg. 2	Sønderby	[17]	† 21/4-1926 Th. Kingo, Odense

Jørgen Hansen var murer, og parret får tilsyneladende syv børn mellem 1892 og 1907. De bosætter sig Strandgade 2, Assens. Jørgen dør i 1926 på St. Josephs Hospital i Thomas Kingo Sogn i Odense, men begravnes på Assens Gamle Kirkegaard.

Tilsyneladende får Ane Marie og Mads kunne dette ene fællesbarn, og dermed kan vi endelig igen vende tilbage til oldemors egen historie.

Kirsten får altså allerede som 9-årig i 1865 en ny forsørger samt en lillesøster i huset i Sønderby, som bliver hendes base i hele opvæksten. Hun formodes derfor at have gået i skole dér indtil konfirmationen.

ca. 1910
Sønderby gamle skole



Billedet her tv. er fra ca. 1870 [arkiv.dk], et elevbillede sammen med lærer Leisner, så hun er ikke på, men det giver alligevel en meget god fornemmelse af hendes skoleliv.

Den 3. okt. 1869 bliver Kirsten konfirmeret i Sønderby Kirke [67]. *Dom angaaende Kundskab og Opførsel: Meget godt. Meget godt.* I øvrigt som de fleste andre af årgangens konfirmander.

Dermed er vejen åbnet for at flytte hjemmefra, og næste gang finder vi hende i Ebberup, Kærum [FT 1870, 42], hvor hun er *Tjenestepige* hos gårdejer Jørgen Nielsen, der er enkemand og driver sin gård med hjælp fra tre af sine voksne børn. I FT 1880 er hun som 24-årig ansat som Tjenestepige hos enkemand og gårdejer Jens Rasmussen, der sammen med en bror og en datter driver Lerbjerggård, Lerbjergvej 10, Saltofte, Kærum.

Ca. 1960
Lerbjerggård



Og dybest set kan det godt undre lidt, for Folketællingerne er dateret 1. febr., så på det tidspunkt må Kirsten have været gravid, da hun har et forhold til en ungersvend på ca. samme alder, som har fået følger.

IV.9a Hans Larsen

[31] * 10/10-1854 Aborre, Gamtofte

[143] † 31/8-1931 Aborre, Gamtofte

Hans er på dette tidspunkt stadig hjemmeboende som ældste søn af en familie med fire børn i Aborre (FT 1880, Gamtofte, 38]. Normalt ville gravide kvinder uden for ægteskab blive sendt til deres hjemstavn i forbindelse med en fødsel, men det synes ikke at have været tilfældet her, hvor Kirsten er registreret på Lerbjerggård kun to måneder fra fødsel. Mon ikke, hun har været en god arbejdskraft for enkemanden?



Under alle omstændigheder bliver det til en datter:

III.5.(5) Anne Larsen

[45] * 23/4-1880 Sønderby

† 1971 Verringe Plejehjem

∞ [172] 1/3-1903 Sønderby

III.5.(5)a Christoffer Rasmussen

[14] * 4/4-1875 Løgismose, Hårby

[177] † 10/8-1947 Nørup, Verringe



Selv om Kirsten på fødselstidspunktet allerede er 25 år, er hun for den tid at regne personligt umyndig og tillige økonomisk afhængig af en mand. Hun er derfor ikke i stand til selv at tage sig af sit barn, men må sende det i pleje hos sin mor. Anne kommer derfor efter fødslen i pleje hos sin mormor, Ane Marie Johansen, og dennes anden mand, Mads Rasmussen, der er slagter i Sønderby. Her vokser hun op, og selv om moren i 1887 bliver gift med Anders Frederiksen, da Anne er 7 år, viser konfirmationsregistreringen og FT 1890 Sønderby [20], at Anne forbliver hos bedsteforældrene i hele sin barndom.

Da alle Kirstens børn er beskrevet grundigt i min beretning om farfars søskende, kan man læse om resten af Annes lange liv dér s. 42ff.

Annes biologiske far, Hans Larsen, bliver i 1883 gift med Christiane Bang (1858-1940), og sammen får de syv børn (1884-1904). De bor det meste af tiden i Aborre, men i den sidste tid Ladegårdsgade 41 i Assens.

Men hvad sker der med Kirsten, efter hun har født et såkaldt 'uægte' barn? Ja, tilsyneladende ser hun ud til at fortsætte med at være tjenestepige på Vestfyn.

Forholdet til Hans Larsen holder ikke, så jeg forestiller mig, at hun har været ude at tjene så tæt på Sønderby som muligt, så hun også har kunnet være i nærheden af datteren og forældrene. I 1886, da Anders' kone Ane dør i Flemløse og efterlader ham med fire børn, er Kirsten 32 år. I tidens tankegang er det nærliggende, at hun tager over og hjælper den 43-årige enkemand, så den 12. maj 1887 bliver Kirsten og Anders gift i Sønderby Kirke [37].

*Husmand, Enkemand Anders Frederiksen af Flemløse, 43 Aar, 2. Ægteskab, og
Ugift Kirsten Petersen af Sønderby, 31 Aar*

Kirsten flytter ind i huset på Kirke Søbyvej 1 i Flemløse sammen med de i 1887 hjemmeboende børn, hvilket i praksis er den 16-årige Ane Kirstine, der i moderens fravær har hjulpet med at tage sig af de mindre søskende, dvs. først og fremmest Karen på 10 år, idet bror Frederik endnu befinder sig under Døvstummeskolens varetægt i Fredericia. Martine blev konfirmeret i 1886 og formodes at være tjenestepige et eller andet sted i nærheden, formentlig stadigvæk i sognet.

De følgende år (1888-1897) får Kirsten og Anders sammen seks børn, hvoraf to dog dør som ganske små. Da de er beskrevet grundigt i Slægtsbog III sammen med bedsteforældrene, skildres de bare summarisk her:

Kirsten og Anders' børn:

III.5 Carl Peter Frederiksen · farfar

[28] * 23/2-1888 Flemløse

[56] † 27/12-1968 Assens > Flemløse

∞ [265] 14/11-1916, Odense, St. Knud

III.6 Maren Kirstine Jespersen · farmor

[135] * 21/7-1890 Strandby, Hårby

† 14/5-1987 Glamsbjerg, Køng

Farfar er således ældste barn i kuld 2, dvs. den sjette i rækken af de i alt 11 børn, som oldefar Anders med tiden skulle få.



III.5.7 Anna Marie Frederiksen · 9 uger

[65] * 4/11-1889 Flemløse

[142] † 7/1-1890 Flemløse

Anne Marie lever kun 9 uger, og i dødsattesten [329] fra Assens Lægedistrikt står dødsårsagen angivet til *Krampeslag*, dvs. et anfald af krampe.

III.5.8 Mads Lauritz Frederiksen · 1½ år

[4] * 18/3-1891 Flemløse

[225] † 4/12-1893 Flemløse

Familien rammes af endnu en tragedie, da Mads Lauritz får skarlagensfeber og må bringes til Assens Amtssygehus. Ifølge dødsattesten [432] ligger han syg i fire uger, men sygdommen havde dengang ingen kur, og han dør den 4. dec. 1893 [225] på sygehuset, kun 2 år gammel. Dødsattesten angiver *Skarlagensfeber (Blodforgiftning)* som dødsårsag.

III.5.9 Niels Martin Frederiksen

[7] * 11/7-1892 Flemløse

† 7/5-1977 Gummerup, Køng

∞ [218] 8/5-1918, Helnæs Kirke

III.5.9a Anna Dorthea Andersen

[58] * 5/7-1895 Helnæs

† 14/11-1969 Assens Sygehus

Martin og Anna får mellem 1920 og 1936 seks børn. I deres sidste år, dvs. den tid, hvor jeg har kendt dem, boede de på Hjemstavnsgården i Gummerup, Køng, hvor de var bestyrerpar, samt kustoder.



III.10 dødfødt dreng Frederiksen

[23] * 1/9-1894 Flemløse

[228] † 1/9-1894 Flemløse

Kirsten er på dette tidspunkt 39 år og har lagt krop til tre levende, men også tre døde børn, så man forstår måske godt, hvis kroppen begynder at være slidt. Jeg har heller ikke kunnet finde nogen dødsattest med nogen begrundelse på dødfødslen.

Ikke desto mindre skulle der komme endnu en dreng til i rækken:

III.11 Mads Laurits Frederiksen

[42] * 30/4-1897 Flemløse

[21] † 13/4-1933 Assens

Denne Mads Laurits (2) er i første omgang en overlever. Han bliver med tiden landpost i Flemløse, men tragedien rammer i 1933, idet Mads Laurits dør af en akut blindtarmsbetændelse, som lægerne ikke kan nå at gøre noget ved, fordi de først skal finde ud af, at den sidder forkert i venstre side. Men da er begge forældre for længst døde.

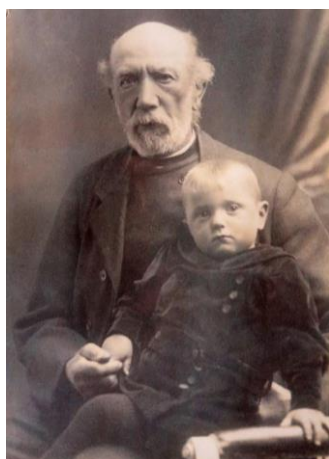


Efter at have været møller ernærer Anders sig som husmand og slagter med afsæt i hjørnehuset på Kirke Søbyvej, hvor også hans far, Frederik Niels Andersen, er på aftægt indtil sin død i 1893. Og når man betænker den store børneflokk, er det bemærkelsesværdigt, at ud af 11 børn er det kun tre af dem, der fortsætter slægten: Anne, farfar og Martin.

Den 13. juni 1913, da Mads Laurits kun er 16 år, dør Kirsten, kun 57 år gammel. Dødsattesten [373] fortæller, at hun i ca. et år har været syg af livmoderkræft. Både Carl Peter og Mads Laurits er endnu hjemmeboende [FT 1911, 43], men vi ved fra FT 1921 [73], at Karen, den yngste af Anders' børn af 1. kuld, er flyttet tilbage til sognet i 1913, så mon ikke det understreger forbindelsen til farens situation? Ved Kirstens død er Karen 36 år og stadig ugift, så hun flytter til Kirke Søbyvej og overtager husførelsen for far og søskende dér [FT 1916, 50].

Imidlertid overtager Carl Peter hjemmet på Kirke Søbyvej 1 i Flemløse i 1916 i forbindelse med sit giftermål med Stine, i 1917 kommer deres første barn, min far, til, og 1918 flytter de til Stihøj sammen med Anders på aftægt. Skødets betingelser er formentlig ganske almindelige for tiden, men trods alt interessante set med nutidige briller, Skøde- og Panteprotokol + Assens Ret [228]. Den samlede ordlyd kan også læses i afsnittet om Carl Peder, s. 9.

Desværre har vi ingen billeder af Kirsten, som far mente aldrig var blevet fotograferet, men det statelige billede af Anders og far, taget ca. 1919, kan få lov at slutte denne beretning.



Anders Frederiksen dør 77 år gammel den 11. apr. 1922 i hjemmet i Stihøj. Årsagen er i dødsattesten [369] angivet til at være *cancer ventricula*, mavekræft, og det fremgår, at sygdommen havde varet 4 Maaneder. Han blev begravet på Flemløse Kirkegård en uge senere, den 18. apr. 1922.

